

Автор: Бектурсева Алма Султановна

Пән: Биология

Сынып: 10-сынып

Бөлім: Жасушалық цикл

Тақырып: §19. Жасауша қабырғасы және оның қызметі

Оқу мақсаты	Жасушаның құрылысы мен қызметін талдау, нақты зерттеу, тірі ағза үшін маңыздылығын білу.																																	
Сабақ мақсаттары	Барлығы: Жасуша- тірі ағзаның құрам бөлігі екенін түсінеді, қызметін біледі. Көпшілігі: Жануар мен өсімдік жасушасын салыстыру арқылы ұқсастығы мен айырмашылығын айыра алады. Маңыздылығын түсінеді. Кейбіреуі: Жасуша туралы қосымша ақпарат алады. Үш тілде айта алады. Ғылымға деген көзқарас қалыптасады.																																	
Бағалау критерийі	Жасушаның құрылысын дұрыс зерттеді, Жасуша органоидтарын анықтай алды. Зерттеу жұмысында қателіктер болды, Жасуша органоидтарын анықтай алмады																																	
Ойлау дағдыларының деңгейлері																																		
Тілдік мақсаттар	<table border="0"><tr><td>Пәнге тән терминология:</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Қазақша</td><td>Орысша</td><td>Ағылшынша</td></tr><tr><td>Жасуша</td><td>Клетка</td><td>Cell</td></tr><tr><td>Микроскоп</td><td>Микроскоп</td><td>Microscope</td></tr><tr><td>Ядро</td><td>Ядро</td><td>Nucleus</td></tr><tr><td>Митохондрия</td><td>Митохондрия</td><td>Mitochondria</td></tr><tr><td>Гольджи аппараты</td><td>Аппарат Гольджи</td><td>Golgi apparatus</td></tr><tr><td>Эндоплазмалық тор</td><td>Эндоплазматический ретикулум</td><td>Endoplasmic reticulum</td></tr><tr><td>Лизосомалар</td><td>Лизосомы</td><td>Lysosomes</td></tr><tr><td>Вакуоль</td><td>Вакуоль</td><td>Vacuole</td></tr><tr><td>Хромосома</td><td>Хромосома</td><td>Chromosome</td></tr></table>	Пәнге тән терминология:			Қазақша	Орысша	Ағылшынша	Жасуша	Клетка	Cell	Микроскоп	Микроскоп	Microscope	Ядро	Ядро	Nucleus	Митохондрия	Митохондрия	Mitochondria	Гольджи аппараты	Аппарат Гольджи	Golgi apparatus	Эндоплазмалық тор	Эндоплазматический ретикулум	Endoplasmic reticulum	Лизосомалар	Лизосомы	Lysosomes	Вакуоль	Вакуоль	Vacuole	Хромосома	Хромосома	Chromosome
Пәнге тән терминология:																																		
Қазақша	Орысша	Ағылшынша																																
Жасуша	Клетка	Cell																																
Микроскоп	Микроскоп	Microscope																																
Ядро	Ядро	Nucleus																																
Митохондрия	Митохондрия	Mitochondria																																
Гольджи аппараты	Аппарат Гольджи	Golgi apparatus																																
Эндоплазмалық тор	Эндоплазматический ретикулум	Endoplasmic reticulum																																
Лизосомалар	Лизосомы	Lysosomes																																
Вакуоль	Вакуоль	Vacuole																																
Хромосома	Хромосома	Chromosome																																
Құнд. дарыту	4,6-құндылықтарды индустрияландыру мен инновацияларға негізделген экономикалық өсу бағыты																																	
АКТ	Компьютер, презентация,																																	
Пән аралық байланыстар	Тарих: жасушаның, микроскоптың ашылу тарихы. Ағылшын тілі: терминдер, анықтамалар ағылшын тілінде.																																	

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
-----------------	------------------------	-----------

Сабақтың басы (3мин)	Ұйымдастыру. Психологиялық жағымды орта құру. Амандасу,оқушылардың көңіл-күйлерін « Бармақ» әдісі арқылы сұрау,түгендеу, оқушылардың сабаққа дайындығын бақылау. 1. Жасушаны зерттейтін ғылым ? 2. Жасуша .... арқылы көбейеді? 3. Жасушаның сыртқы қабығы қалай аталады? 4. Цитоплазманың түп негізі ? 5. Эндоплазмалық торды ашқан ғалым ? 6. Ішкі тор тәрізді аппарат? 7. Фагоцитозға қабілетті лейкоцит жасушаларында көп мөлшерде кездесетін органоид? 8. Энергия көзі АТФ молекуласын синтездейтін органоид	
-------------------------	---	--

Сабақтың ортасы
3 мин
Білу 5 мин
Түсіну 7 мин
Қолдану 7 мин
Талдау 5 мин

Сабақтың жоспарымен таныстырып өтейін. Видео көрсету 2 мин
<https://bilimland.kz/kk/courses/biologiya-kk/zhasusha-ahzalaryng-tirshilik-birligi/zhasushanyng-qurylymy-men-atqaratyn-qyzmeti/lesson/yadro-onyng-qurylysy-zhane-atqaratyn-qyzmeti>

Сабақтың кезеңдері білім мақсатына жету, сондықтан да сабағымыздың мақсатын «Білім пирамидасы» деп атадық. Алдарыңызда пирамида суреті берілген. Пирамида 6 кезеңнен тұрады. Әр кезеңнің тапсырмалары бар, тапсырмаларды топпен орындаймыз. Бағалау парағы ілулі тұр.

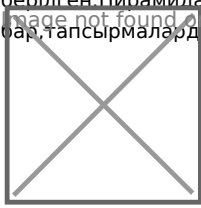

Image not found or type unknown

Bilimland.kz
Биология термин сөздерінің кестесі
Топқа тапсырмалар Бейнекөрсетілім: Микроскоп
Микроперпарат дайындайтын құралдар
Екі топқа нұсқаулық

Биологиялық терминалогияларды үш тілде оқу
Терминдерді оқушылар кезектесіп оқып шығады.
Қалыптастырушы бағалау: шапалақтау әдісі арқылы
(1 рет-әлі түсініксіз, 2-рет- түсінікті) «^»-дұрыс, «-»-қате
1 топ

- Жасуша - барлық тірі организмдердің ең кіші өлшем бірлігі.
- Жасушалар бөліну арқылы көбейеді.
- Эукариоттар мен прокариоттар құрылысы мен қызметі жағынан ұқсас.
- Адамда 46 хромосома бар.
- Пластидтер барлық организмдердің жасушаларында кездеседі.
- Грекше «карион» жасуша деген мағынаны білдіреді.

2 топ

Прокариотты организмдердің фототрофты тобы (цианобактериялар) көк-жасылбалдырлар деп аталады.

- Қабықшаның өте жұқарған жерін саңылау деп атайды.
- Вакуольдер тек өсімдік жасушасында кездеседі.
- Хромопластарда әртүрлі-сары, қызыл, қоңыр, т.б. түсті пигменттер болады. Мына сөйлемді толтырыңдар.

1 топ

- Ядроның негізгі сұйықтығы.....деп аталады.
- ..... тек өсімдік жасушасында кездеседі.
- ..... тұқымқуалау.....жазылған.
- Липидтердің ішінде табиғатта көп таралғаны .....
- Хромопластарда әртүрлі - сары, қызыл, қоңыр, т.б. түсті.....болады.

2 топ

- Жасуша терминің .....жылы.....енгізді.
- Жасуша .....бөлінуі арқылы көбейеді.
- Пластидтерге .....жатады.
- Жасуша дегеніміз .....

2.Кестені толтыру(көрінген органоидтарға + таңбасын қою)

**Жасуша Цитоплазма Ядро Жасуша қабықшасы/ мембранасы
Пластидтер**

Жануар

Өсімдік

1. 10-слайд..

Тапсырма.«Дұрыс + және бұрыс-»

Слайдта берілген жасуша суретін басу арқылы, берілген жауаптарын анықтау
Қалыптастырушы бағалау: Мұғалімнің мадақтауы
«Жарайсыңдар!!!» «Өте жақсы » т.б.

11-слайд

«Сөйлемді толықтыр және қазақшаға аудар»

Each part of a cell has a different job

The smallest parts of animals and plants

All plants and animals are made up of tiny bits called_____.

a _____ which controls what happens in a cell.

_____ where most chemical reactions take place.

a _____ which controls what goes in and out of a cell.

_____ filled with cell sap(water, salts, and sugars) Plant cells also have a cell _____ and a _____

12-слайд Answer All plants and animals are made up of tiny bits called Cells. a nucleus which controls what happens in a cell. cytoplasm where most chemical reactions take place.

Жалпы бағалау Сабақта ең жақсы өткен екі нәрсе (оқыту мен оқуға қатысты)?

1: